

Grosvadsskolans plan mot diskriminering och kränkande behandling

Grundskola årskurs 6-9

Grosvadsskolan ska vara en lugn och trygg arbetsplats för alla elever och vuxna. Arbetsmiljön ska präglas av trygghet, trivsel och studiero, respekt och ansvarstagande. Alla ska bemötas utifrån principen om allas lika värde och rätt till lika behandling. Alla ska känna sig uppmärksammade och bli accepterade för den man är. Alla ska vara så trygga i sin miljö att de alltid kan anförtro sig åt någon vuxen och alla ska känna till hur man kan få hjälp om man blivit utsatt för kränkande eller diskriminerande behandling.

Ansvariga

Rektor Eva-Britt Junkka eva-britt.junkka@finspang.se

Rektor Tobias Stucki tobias.stucki@finspang.s

Plan mot diskriminering och kränkande behandling

Enligt skollagen (2010:800) och Diskrimineringslagen (2008:567) ska varje skola årligen upprätta en plan mot diskriminering och kränkande behandling. Planen mot diskriminering och kränkande behandling ska beskriva hur skolan arbetar främjande, förebyggande och åtgärdande. Planen ska bygga på delaktighet och vara väl förankrad bland personal, elever och föräldrar.

Främjande arbete, verksamheten ska stärka de positiva förutsättningarna för likabehandling i verksamheten och det ska vara en naturlig del i det vardagliga arbetet.

Förebyggande arbete, verksamheten ska fortlöpande arbeta för att identifiera och avvärja risker för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling.

Åtgärdande arbete, verksamheten ska ha goda rutiner för att utreda, åtgärda och dokumentera diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling för att förhindra upprepningar.

Kränkande behandling, diskriminering och mobbning

Mobbning är inte ett begrepp som används i skollagen. Det brukar kallas för mobbning om en elev blir utsatt för kränkande behandling, trakasserier eller sexuella trakasserier vid upprepade tillfällen.

I skollagen används begreppet kränkande behandling som är ett uppträdande som kränker en elevs värdighet utan att det är diskriminerande enligt diskrimineringslagen.

Kränkande behandling är ett beteende som är oönskat av den som blir utsatt. Det är eleven som upplever sig vara utsatt för kränkande behandling som avgör vad som är oönskat. För att det ska bli fråga om kränkande behandling enligt lagen måste kränkningen vara märkbar och tydlig. Den som kränker någon måste också förstå att uppträdandet upplevs kränkande. I många situationer är det uppenbart att ett beteende är kränkande, men om det inte är så måste eleven klargöra för den som kränker att beteendet är ovälkommet. Eleven kan också ta hjälp av personalen i verksamheten. Vad som är kränkande behandling måste avgöras i varje enskilt fall.

Hur kan kränkande behandling ta sig uttryck

Kränkande behandling kan utföras av en eller flera personer och riktas mot en eller flera. En elev kan till exempel bli utsatt för kränkande behandling av någon i personalen eller av en eller flera elever i verksamheten.

Kränkningar kan äga rum vid enstaka tillfällen eller vara systematiska och återkommande. De kan vara synliga och handfasta likaväl som dolda och subtila. Kränkande behandling kan till exempel vara nedsättande ord, ryktesspridning, förlöjligande eller förminskande, utfrysning, hot, slag och sparkar. Kränkande behandling förekommer ofta på sociala medier.

Kränkningar kan också vara av sexuell natur. Det kallas då för sexuella trakasserier. Det kan handla om oönskade beröringar, tafsningar, skämt, förslag, blickar eller bilder som har en sexuell anspelning, Det kan också handla om en sexuell jargong. Det är personen som blir utsatt som avgör vad som är kränkande.

Diskriminering

Det finns många situationer där en elev kan känna sig orättvist behandlad. Men för att det ska räknas som diskriminering, måste eleven ha blivit orättvist behandlad inom någon av de sju diskrimineringsgrunderna.

- kön
- könsöverskridande identitet eller uttryck
- etnisk tillhörighet
- religion eller annan trosuppfattning
- funktionsnedsättning
- sexuell läggning
- ålder

Hur kan diskriminerande handlingar ta sig uttryck

Det är diskriminerande om alla elever inte får samma rättigheter eller möjligheter och därmed inte behandlas på ett bra sätt. Det kan till exempel vara sexuella trakasserier, att hänsyn inte tas till en elevs sexuella läggning eller elevens egen uppfattning om sin könstillhörighet. Att skolan skiljer på elever med en annan kulturell, etnisk eller religiös bakgrund. Eller att en elev som har en funktionsvariation och inte pratar, hör, tänker eller går på ett visst sätt missgynnas eller behandlas sämre på grund av detta. Det kan även vara att en elev på grund av en medicinsk åkomma eller diagnos inte får de anpassningar som behövs för att klara sin vardag. Detta gäller även om en elev till exempel på grund av allergi inte erbjuds ett alternativ i

skolmatsalen eller inte kan vistas i skolans lokaler därför att det förekommer livsmedel som eleven reagerar på. En person får heller inte bli orättvist behandlad på grund av ålder.

Skolan måste ta reda på om det finns problem och hur de kan lösas.

Skolans och huvudmannens ansvar

All personal i skolan som får kännedom om kränkande behandling, trakasserier och sexuella trakasserier som sker i skolans verksamhet ska anmäla det till skolans rektor. Rektor i sin tur ska anmäla till huvudmannen.

Skyldigheten att anmäla gäller oberoende av hur personalen får reda på kränkningen. Det kan till exempel handla om att en elev berättar om en kränkning för någon i personalen eller att personalen själv ser eller hör något som kan vara en kränkning.

Personalens skyldighet att anmäla gäller alla händelser som kan vara kränkande behandling, trakasserier som sexuella trakasserier. Personalen ska inte göra någon värdering av hur allvarlig en händelse är innan de gör anmälan till rektorn. Rektorn ska i sin tur inte göra någon värdering innan rektor anmäler vidare till huvudmannen. Anmälan ska göras skyndsamt.

Huvudmannen för en skola är skyldig att se till att det finns ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever. Huvudmannen är också skyldig att utreda och vidta åtgärder mot kränkande behandling. Huvudmannen ska se till att skolans plan mot diskriminering och kränkande behandling innehåller en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga, förhindra och åtgärda kränkande behandling av elever.

Rättigheter och skyldigheter, lagstöd

Elevernas rättigheter och skyldigheter i skolan bygger på flera olika lagar och några exempel är

- Skollagen (2010:800)
- Barnkonventionen (2018:1197)
- Socialtjänstlagen (2001:453)
- Diskrimineringslagen (2008:567)
- Brottsbalken (1962:700) (strafflagarna i brottsbalken gäller även i skolan).

Elevens rättigheter

- att få vara med i gemenskapen
- att bli respekterade av andra elever och vuxna
- att få hjälp med att reda ut konflikter
- att få hjälp och stöd om man själv blir utsatt för kränkande behandling eller om man utsätter andra för kränkande behandling
- att känna sig trygg under skoldagen

Vårdnadshavarens rättigheter

- att få information om det egna barnet blivit utsatt eller har utsatt andra barn för kränkningar
- att få återkoppling på vad skolan gjort i ett kränkningsärende som gäller ens barn
- att få vara delaktig i ett avslut av kränkningsärende som gäller ens barn
- att få information om hur man kan kontakta skolan för att anmäla en kränkning

Vårdnadshavarens skyldigheter

- att alltid kontakta skolan när kännedom om kränkning uppstår

Personalens rättigheter

- att få hjälp och stöd i arbetet samt kompetensutveckling

Personalens skyldigheter

- att aldrig acceptera kränkande handlingar
- att sätta gränser och ingripa utifrån skolans värdegrund samt likabehandlingsplan
- att följa upp, bedöma och vidta nödvändiga åtgärder
- att medverka till att utveckla elevernas känsla för samhörighet, solidaritet och ansvar för människor även utanför den närmsta gruppen
- att aktivt motverka alla former av trakasserier och annan kränkande behandling av individ eller grupper.

Delaktighet och utvärdering

Eleverna på Grosvadsskolan görs delaktiga i arbetet med handlingsplanen mot diskriminering och kränkande behandling genom att planen diskuteras på mentorstid och i elevrådet tillsammans med skolpersonal.

Vårdnadshavare till elever på Grosvadsskolan görs delaktiga genom att handlingsplanen mot diskriminering och kränkande behandling presenteras på föräldramöten, skolråd och bifogas veckobrev. Vårdnadshavare erbjuds också möjligheten att ta del av planen på skolans hemsida. Handlingsplanen mot diskriminering och kränkande behandling diskuteras på personalens arbetslags- och arbetsplatsträffar.

Utvärdering

Rektorerna har det yttersta ansvaret för att planen mot diskriminering och kränkande behandling utvärderas samt revideras varje läsår. Rektorerna har delegerat detta till skolans Trygghetsgrupp. Trygghetsgruppen skickar ut det reviderade förslaget till arbetslagen samt elevrådet, därefter fastställs planen.

Enkäter

Varje läsår svarar Grosvadsskolans elever, vårdnadshavare och pedagoger på Skolinspektionens skolenkät som tar upp frågor som berör elevernas skolvardag. Enkätfrågorna är riktade till varje målgrupp och tar bland annat upp frågor som handlar om trivsel, trygghet och studiero. Rektorerna ansvarar för att enkäten följs upp på enhetsnivå. Eleverna delges samt arbetar med resultatet på elevrådet, som sedan tar med informationen till respektive klass. Vårdnadshavare delges resultatet på skolråd.

Varje läsår svarar Östergötlands elever i grundskolans årskurs 8 och gymnasieskolans årskurs 2 på enkäten Om mig. Det är en livsstilsenkät som tar upp frågor om ungdomars relationer, hälsa, skolgång, fritid, familj och framtid. Enkäten är ett samarbete mellan länets kommuner, Region Östergötland och Länsstyrelsen Östergötland. Enkäten ger kunskap om hur länets ungdomar mår och ger dem chans att vara delaktiga i frågor som berör dem. När resultaten återkopplas till Trygghetsgruppen finns möjlighet att analysera och välja ut områden att arbeta vidare med. Eleverna delges resultatet via mentorstid och elevråd. Vårdnadshavare delges resultatet på skolråd.

Trivsel- och trygghetsenkät

Alla elever i årskurs 6-9 svarar anonymt varje höst på en enkät som tar upp frågor om trivsel, trygghet och studiero. Trygghetsteamet har till uppgift att utvärdera och följa upp enkätsvaren samt vid behov ta beslut om insatser. Eleverna delges resultatet via mentorstid. Vårdnadshavare delges resultatet på skolråd.

Hur arbetar vi på Grosvadsskolan

Grosvadsskolan arbetar främjande och förebyggande för att förhindra att elever blir utsatta för kränkande behandling.

Främjande arbete

Klassarbete

Vid uppstarten efter sommarlovet används tid till gruppstärkande övningar och aktiviteter för att skapa sammanhållning i klasserna.

Arbetslag 6 och 7 arbetar särskilt intensivt under hela läsåret med övningar i syfte att skapa en förståelse för var och ens olikheter samt ett gott klassrumsklimat. Arbetet med att stärka relationerna i klasserna och mellan elever på skolan sker sedan kontinuerligt genom hela skoltiden.

Målet är att alla elever ska trivas, känna sig trygga och ha arbetsro i sin klass. Detta följs upp och utvärderas på individnivå genom elevernas individuella utvecklingssamtal och mentorssamtal. På gruppnivå följs detta upp i diskussioner på mentorstid och i elevråd. Elevernas studiero i klassrummet, både på individ- och gruppnivå, diskuteras regelbundet på arbetslagsmöten. All personal på skolan är ansvariga för genomförande.

Trivsel- och trygghetssamtal i årskurs 6

Skolkurator erbjuder varje elev i årskurs 6 ett enskilt samtal under höstterminen. Elevernas individuella svar är endast kända av kurator men kan efter sammanställning ligga till grund för insatser på individ- och gruppnivå. Målet är att få en kunskap om elevernas känsla av trivsel och trygghet i sin skolmiljö. Vårdnadshavarna informeras om att samtalen kommer att äga rum på första föräldramötet vid terminsstart samt via veckobrev.

Hälsosamtal

Alla elever i årskurs 7 erbjuds ett hälsosamtal hos skolsköterskan, samtalen lyfter frågor ur ett folkhälsoperspektiv men tar även upp frågor hur eleven trivs och känner trygghet i sin klass och på skolan. Elevernas individuella svar är endast kända av skolsköterska men kan efter sammanställning ligga till grund för insatser på individ- och gruppnivå.

Aktiviteter och traditioner

Varje läsår genomförs till exempel återkommande friluftaktiviteter, alla hjärtans dag, halloween, gemensam Nobelmiddag, lucia med fika, julpyssel i de lägre åldrarna, fika i samband med julavslutningen, schemabrytande aktiviteter sista skolveckan innan sommarlovet, gemensam skolavslutning. Målet med aktiviteter och upprätthållandet av traditioner är att oavsett elevernas bakgrund skapa en samhörighet mellan elever och vuxna på

skolan, genom att tillsammans planera samt delta i återkommande aktiviteter och traditioner.

Förhållningssätt och värdegrund

All personal på skolan oavsett profession skall ha ett likvärdigt förhållningssätt och en gemensam värdegrund i arbetet med eleverna och elevernas vårdnadshavare. Rektorer ansvarar för att skapa och prioritera tid till diskussioner för personalen för att utveckla skolans gemensamma värdegrund och förhållningssätt.

Kränkande behandling och språkbruk

Alla vuxna på skolan stöttar eleverna i att visa empati och respekt för individens lika värde. Det blir viktigt att eleverna får kännedom om de olika diskrimineringsgrunderna, vilket bör ske under lektion eller mentorstid. Alla elever skall använda ett acceptabelt språk till varandra utan könsord, svordomar eller andra nedsättande och kränkande ord/kommentarer. För att bibehålla detta är det viktigt med kontinuitet. Personalen skall ha en gemensam syn på begreppet kränkande behandling och diskriminering. All personal på skolan är ansvarig för att ingripa vid kännedom om kränkande behandling eller oacceptabelt språkbruk

Förebyggande arbete

Tillgängliga vuxna

Ingen elev skall känna sig otrygg på skolan. All personal arbetar aktivt för att vuxna skall vara tillgängliga för eleverna under hela skoldagen. Detta sker till exempel genom att:

- skolmentorerna finns tillgängliga för eleverna under hela skoldagen för att kunna bistå eleverna
- pedagogernas arbetsrum är lokaliserade mitt i skolan för att eleverna snabbt ska kunna få kontakt med vuxna
- personalen erbjuder kostnadsfritt kaffe i skolans cafeteria för att uppmuntra närvaro bland eleverna
- pedagogiska luncher för vuxna på skolan för att bidra till en lugnare miljö i matsalen tillsammans med eleverna
- det finns elevresurser knutna till varje årskurs

Handledning och konsultation

Via Centrala- barn och elevhälsan (CBEH) har Grosvadsskolan tillgång till skolskötorskor, skolkuratorer, specialpedagoger, elevcoacher och skolpsykologer som alla kan bistå skolans personal med spetskompetens i form av handledning och konsultation.

Korridorer och uppehållsrum

Alla elever ska känna sig trygga i korridorerna vid förflyttningar mellan lektionerna och när de hämtar och lämnar sitt studiematerial vid elevskåpen. Det har framkommit att framförallt de yngre eleverna på skolan har upplevt att det är stökigt vid elevskåpen. Genom att sprida de äldre eleverna på en större yta samt placera de yngre elevernas skåp avskilt minskar risken för otrygghet och konflikter. Uppehållsrummet hålls öppet för eleverna varje dag runt lunch.

Utomhusmiljö

För att stimulera och uppmuntra Grosvadsskolans elever till att umgås och ha trevligt på rasterna och håltimmar kommer det att anordnas rastaktiviteter. Det finns tillgång till områden för bollspel, kingrutor och pingisbord. När vädret tillåter så ordnar skolmentorerna med musik och aktiviteter på skolgården.

Rutiner för att tidigt upptäcka trakasserier och kränkande behandling

Alla elever ska må bra och känna sig trygga i skolan. Det råder nolltolerans mot verbala och fysiska kränkningar, trakasserier och diskriminering. Vuxna har ett ansvar för att uppmärksamma och agera vid diskriminering eller annan kränkande behandling.

Personalen på Grosvadsskolan prioriterar en hög vuxennärvaro både i och utanför klassrummen för att kunna möta upp de elever som är i behov av stöd på olika sätt. Skolmentorer och andra vuxna rör sig bland eleverna under skoldagen. Personal äter med eleverna i skolans matsal. Elevernas arbetsmiljö följs upp via klass- samt elevråd. Målet är att skolmentorerna tillsammans med övrig personal skall ha en samlad bild över elevernas hela skoldag.

Personal som elever och föräldrar kan vända sig till

Elever, vårdnadshavare eller annan vuxen som vill anmäla en händelse avseende diskriminering eller annan kränkande behandling, eller misstanke om detta, kan vända sig till samtlig personal på skolan. Den som tar emot en sådan anmälan fyller en incidentrapport som finns tillgänglig för all personal på intranätet. I samband med att en anmälan upprättas informeras rektorer och huvudmannen.

Elever som behöver prata med en vuxen kan vända sig till vilken personal som helst på skolan. All personal på skolan är skyldig att lyssna och ingripa om en elev på något sätt far illa.

Ansvarsförhållande

All personal under ledning av rektor ansvarar för att skolans rutiner fungerar. Personal som får kännedom om en kränkning är ansvarig för att agera. Rektor är ansvarig för att ta emot och fatta beslut om vidare åtgärder utifrån den anmälan som personalen har gjort.

Upprepande kränkningar eller trakasserier som inte upphör trots insatser från skolans personal kan resultera i disciplinära åtgärder. Åtgärder som kan bli aktuella vid upprepade kränkningar eller trakasserier är:

- samtal kring skolans ordningsregler
- samtal med kurator, skolsköterska eller skolmentor
- vårdnadshavare bjuds in till elevhälsokonferens med rektor
- eleven får en skriftlig varning
- en utredning görs enligt 5 kapitel 9§ Skollagen
- en polisanmälan och /eller en orosanmälan till socialtjänsten görs
- eleven placeras tillfälligt om inom enheten
- eleven placeras tillfälligt om på annan skola
- eleven placeras permanent om på annan skola

Rutiner för att utreda och åtgärda när elev kränks av personal

All personal har skyldighet att ingripa om någon vuxen kränker en elev samt:

- stoppa kränkningen
- anmäla kränkningen till rektor

Rektor anmäler kränkningen till huvudmannen samt påbörjar en utredning av händelsen.

Att förebygga och hantera kränkningar på sociala medier

Skolans personal skall aktivt arbeta för att motverka kränkningar på sociala medier.

Mer information finns på skolverket

<https://www.skolverket.se/skolutveckling/forskning-och-utvarderingar/artiklar-om-forskning/krankningar-och-mobbning-pa-internet-och-sociala-medier>